

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/31/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116206450
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116206450.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobkyne: R. J., nar. XX.X.XXXX, bytom G., C. L. X, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 8.12.2016 č.k. 15C/105/2016-45 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 528,- eur s prísl., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Určil, že zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere z 1.8.2013 uvedená v bode 2 - administratívny poplatok vo výške 293,10 eur za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľná. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že tretina poplatku zmluvne dohodnutého na 293,10 eur predstavuje takmer 50 % z reálne poskytnutých finančných prostriedkov. Žalovaný nekonkretizuje na aký účel poplatok slúži a pre žalobkyňu neposkytuje žiadne reálne plnenie. Tento poplatok súži výlučne k profitovaniu žalovaného, pričom je v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z. z. § 9 ods. 10. Formulácia administratívnych nákladov na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neurčitým prejavom a je možné pod neho zahrnúť aj vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu, čo zákon vyložene zakazuje. Dá sa súhlasiť so žalobkyňou, že táto zmluvná podmienka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa s poukázaním na výšku poplatku, jeho neurčitosť, neodôvodnenosť a neexistenciu protiplnenia za takto žiadanú sumu. Takéto plnenie nie je v záujme spotrebiteľa a vychádzajú z §53 ods. 1 OZ je takáto podmienka porušením princípu dobrých mravov a je neprijateľná. Preto v tejto časti žalobe vyhovel. Pokiaľ ide o žiadané bezdôvodné obohatenie, toto predstavuje sumu, ktorú žalobkyňa uhradila navyše oproti reálne poskytnutej čiastke žalovaným vo výške 600,- eur, čo je plnením bez právneho dôvodu, nakoľko zmluva o spotrebiteľskom úvere nespĺňa náležitosti vyžadované zákonom. Žalovaný porušil svoje povinnosti, keď v súlade s § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch neskúmal jej schopnosť splácať úver s odbornou starostlivosťou. Zo zmluvy nevyplýva či je žalobkyňa zamestnaná, podniká, je poberateľkou dôchodku, či dávkov. Zo zmluvy nevyplýva výška jej príjmu ani iné požadované údaje, z ktorých by bolo možné s odbornou starostlivosťou

posúdiť schopnosť splácať úver spotrebiteľom. Takéto hrubé porušenie zákona je sankcionované v ust. 11 ods. 2 zákona. Súd prvej inštancie súhlasil so žalobkyňou, že na základe uzatvorenej zmluvy je potrebné aplikovať zákonnú sankciu o bezúročnosti úveru a úveru bez poplatkov, nakoľko žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou, keď nepostupoval podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto aj v časti vydania bezdôvodného obohatenia žalobe vyhovel. O trovách konania strán rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p..

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vytýka súdu prvej inštancie skutočnosť, že rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, keď súd nekriticky prevzal argumentáciu žalobcu, čím odňal žalovanému možnosť konať pred súdom. K namietanému poplatku uviedol, že cena plnenia podľa § 53 ods. 1 OZ nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Je logické, že s ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované nebankovými veriteľmi vyššie ako obvyklé bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bude požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektmi v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období. Ak žalobca namieta výšku odplaty, vznáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov tak ako žalovaný. Slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza a v tejto súvislosti poukazuje na ust. § 499 Obchodného zákonníka. V súvislosti s prípustnosťou poplatku za náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere poukazuje žalovaný na poslednú novelu zákona o spotrebiteľských úveroch účinnú od 10.6.2013 a žalobcom tvrdenú neprijateľnosť poplatku by nebolo možné vyvodiť ani z tohto zákona. V zmysle uvedených dôvodov navrhol žalovaný vyhovieť podanému odvolaniu.

4. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadрила.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v zmysle zásad § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p.) a zistil, že odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

6. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je zrejmé, že strany sporu uzatvorili dňa 1.8.2013 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX za účelom poskytnutia úveru vo výške 600,- eur. Celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom tvorili 528,- eur s tým, že celkovú čiastku 1.128,- eur dlžník mal zaplatiť do 20.7.2014. Celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom sú podľa zmluvy tvorené súčtom úroku vo výške 39,15 % ročne, teda 234,90 eur a administratívnymi nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 293,10 eur. Hodnota RPMN je uvedená 88 % a priemerná RPMN 39,20 %.

7. Je nepochybné, že táto zmluva je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na predmetnú zmluvu je tak potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a zároveň ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z..

8. Pokiaľ ide o sporný poplatok, aj odvolací súd zastáva názor, že požadovanie úhrady administratívneho poplatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže dodávateľ požaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a nie je v jeho záujme. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil administratívny poplatok za poskytnutý úver ako neprimeraný a neplatný. Okolnosť, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v rozpore so zákonom, resp. v rozpore so zásadou dobrých mravov súd skúma aj bez námietky strany sporu a v prípade ich zistenia nepriznáva plnenia z nich požadované. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ 17U/192/2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné: „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní

spotrebiteľského úveru poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene ... Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytnutí úveru Vrchný krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie.“ Odvolací súd dodáva, že tento záver si osvojil aj Krajský súd v Prešove napr. v konaní prebiehajúcim pod sp. zn. 18Co/109/2011.

9. Za tejto situácie je potrebné konštatovať, že žaloba žalobkyne o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky je dôvodná. Taktiež je daný naliehavý právny záujem žalobkyne na takomto určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, čo vyplýva priamo zo zákona, a to z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

10. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom k 1.8.2013, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a príp. aj účel spotrebiteľského úveru.

11. Podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinností podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopností splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úveru.

12. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

13. V zmysle čl. 26 preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitý charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napr. zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov, vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.6.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

14. Ako už bolo vyššie spomínané, žalovaný pred vstupom do zmluvného vzťahu so žalobkyňou jej bonitu náležite neskúmal a túto skutočnosť v štádiu prvoinštančného konania nepoprel. Z obsahu zmluvy nevyplývalo, či žalobkyňa je zamestnaná alebo podniká, či je poberateľkou dôchodku alebo dávok, nie je zrejmé výška jej príjmu a ani iné požadované údaje, z ktorých by bolo možné s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať poskytnutý úver. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy, ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. V tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. nepôsobí

odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu.

15. So zreteľom na všetky tieto okolnosti odvolací súd hodnotí rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, a to aj v súvisiacom výroku o trovách konania strán, a preto ho potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p..

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.. Žalovaný vzhľadom na výsledok konania nemá právo na náhradu trov a žalobkyni v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).